

سرطان یعنی رشد، تکثیر و گاهی انتشار غیر طبیعی سلولهای بدن. بدن انسان از میلیونها میلیون سلول تشکیل شده است که در کنار هم، بافتهایی مانند ماهیچه ها، استخوان و پوست را می سازند. اغلب سلولهای طبیعی بدن در پاسخ به تحریکاتی که از داخل و خارج بدن به آنها وارد می شود، رشد و تولیدمثل می کنند و در نهایت می میرند. اگر این فرآیند در مسیر تعادل و صحیح خوداتفاق بیفتد، بدن سالم می ماند و عملکرد طبیعی خود را حفظ می کند. اما مشکلات، زمانی شروع می شود که یک سلول طبیعی دچار جهش " و یا تغییر شده و به سلول سرطانی تبدیل می شود. یک سلول طبیعی ممکن است بدون هیچ دلیل واضحی به یک سلول سرطانی تبدیل شود، ولی در اغلب موارد، تبدیل در اثر مواجهه مکرر با مواد سرطان زا مانند الکل و دخانیات صورت می گیرد. شکل ظاهری و نیز عملکرد سلولهای سرطانی شده با سلولهای طبیعی تفاوت دارد. این سلول جهش یافته " تقسیم و به ۲ سلول جدید " جهش یافته " تبدیل می شود و این فرآیند به همین ترتیب ادامه می یابد تا همان یک سلول مودی به توده ای از سلولها که "تومور" نامیده می شود، تبدیل می گردد. گاهی این تومورها خوش خیم بوده و رشد نمی کنند. ولی در صورتی که سلولهای تومور رشد کنند و تقسیم شوند و سلولهای طبیعی اطراف خود را از بین ببرند و به نقاط دیگر بدن هم دست اندازی کنند، تومور " بدخیم " محسوب می شود. بزرگترین خطر تومورهای بدخیم، توانایی آنها در حمله به بافتهای سالم و پخش شدن در بدن است. هر چه تومورها رشد کنند و بزرگتر شوند، جلوی رسیدن مواد غذایی و اکسیژن را به سلولهای سالم می گیرند و با پیشرفت سرطان، سلولهای سالم می میرند و عملکرد و

سلامت بیمار از بین می رود. اگر جلوی این فرآیند گرفته نشود، سرطان به مرگ می انجامد. سرطان مری بیماری است که در آن سلول های سرطانی و بدخیم در بافت مری به وجود می آیند. مری یک لوله ی توخالی و عضلانی است که غذا و مایعات را از دهان به سمت معده حرکت می دهد. شیوع سرطان مری در مردان بیشتر از زنان است.

چه عواملی می توانند باعث سرطان مری شوند؟

مصرف دخانیات: مصرف سیگار همراه با افزایش خطر سرطان مری پیشرفته است. اگر یک فرد سیگاری، الکل زیادی مصرف کند، خطر به میزان زیادتری وجود دارد.

الکل: مصرف الکل، خطر ابتلا به سرطان مری را افزایش می دهد.

رژیم غذایی: رژیم غذایی پر چربی به نظر می رسد که خطر سرطان مری را افزایش می دهد.

سن: خطر سرطان مری با افزایش سن زیاد می شود. بیشترین شانس سرطان مری در گروه سنی ۷۰ تا ۸۰ سال است.

جنس: مردان سه برابر، خطر بیشتری برای سرطان مری نسبت به زنان دارند.

تحریک طولانی مدت مری به وسیله اسید: بیماری رفلاکس معده به مری، اساساً به این معنی است که اسید معده از سمت معده به مری برمی گردد. افراد دچار رفلاکس طولانی مدت، در معرض خطر بالای سرطان مری هستند.

تماس شغلی با مواد شیمیایی: تماس طولانی مدت با برخی موادشیمیایی شانس ابتلا به سرطان مری را بالا می برد.

مصرف زیاد مایعات خلی داغ: مصرف زیاد مایعات خیلی داغ مثل چای داغ، احتمالاً خطر ابتلا به سرطان مری را بالا می برد.

آشالازی: حالتی است که در آن انتهای مری، بسته باقی می شود و جلوی عبور غذا و مایعات به معده را می گیرد. مری در بالای محل گرفتگی، نازک و متسع می شود. ادامه این حالت در طولانی مدت، شانس ابتلا به سرطان مری را بالا می برد.

علائم سرطان مری چیست؟

شایع ترین علامت سرطان مری، اشکال در بلع غذا است. از علائم دیگر می توان به موارد زیر اشاره کرد:

دشواری بلع: این حالت به دلیل گیر کردن مواد غذایی و مایعات به سمت معده رخ می دهد. مراحل اولیه سرطان مری معمولاً این علامت را ایجاد نمی کنند، اما هر چه بیماری پیشرفت می کند، این مشکل بیشتر می شود.

کاهش وزن: این حالت به دلیل کاهش ورود و جذب مواد غذایی رخ می دهد و یا ناشی از اثر مستقیم خود تومور مری است.

درد قفسه سینه: در برخی از بیماران، سرطان مری می تواند دردی مشابه درد بیماری های قلبی در ناحیه قفسه سینه ایجاد کند.

درد در هنگام بلع غذا

این بیماری علائم دیگری هم می تواند داشته باشد از جمله: استفراغ، سسکسه، سرفه های مزمن، سرفه های خونی، درد پشت و سطح کلسیم بالای خون.

سرطان مری

- درمان مناسب و سریع بیماری هایی که می توانند در ایجاد سرطان مری نقش داشته باشند.
- برخی تغییرات دیگر در شیوه زندگی مثل کاهش مصرف چربی، اجتناب از خوردن مایعات داغ، مصرف مناسب میوه ها و سبزیجات.

منابع

1. MD Consult (2012) accessed on [http://www.mdconsult.com/das/patient/body/386084432-\(2012\)](http://www.mdconsult.com/das/patient/body/386084432-(2012))
2. Smeltzer,S. & Bar,B. (2010).Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. 12th ed. Lippincott Williams &Wilkins.

گردآوری:

سمیه زهرایی فرد
کارشناس ارشد پرستاری
۱۳۹۱

چگونه سرطان مری تشخیص داده می شود؟

مراحل اولیه سرطان اغلب بدون علامت هستند . پس در اغلب موارد، سرطان مری در این مراحل تشخیص داده نمی شود. در برخی بیماران، سرطان اولیه مری در حالی تشخیص داده می شود که آزمایشاتی برای بیماری های دیگر انجام شود. هنگامی که بیمار علائمی را که نشانه احتمال سرطان مری هستند داشته باشد تست های مختلفی قابل انجام هستند:

- آندوسکوپی
- مطالعه با باریوم: با خوردن باریوم و دیدن مری با اشعه X می توان رشد مری را در یک منطقه بررسی کرد.
- سی تی اسکن

درمان

روش های درمانی متفاوتی برای سرطان مری وجود دارد . روشهای استاندارد که برای درمان استفاده می شوند عبارتند از:

- جراحی
- رادیوتراپی
- شیمی درمانی

آیا سرطان مری قابل پیشگیری است؟

برخی عوامل خطری که در ارتباط با سرطان مری هستند، مثل کشیدن سیگار قابل تغییرند، اما برخی مثل سن و نژاد غیر قابل تغییرند.

شما می توانید برخی کارهای زیر را برای کاهش خطر ابتلا به سرطان مری انجام دهید:

- کشیدن سیگار و اجتناب از مصرف زیاد الکل